

Konfirmasjonen som folkekirkelig rite

Av Ole Kristian Bonden

Den viktigste grunnen til at tenåringer oppsøker kirkas konfirmasjonsundervisning, er at de vil bli konfirmert.

Denne selvsagte og litt udefinerbare påstanden fanger opp et viktig aspekt ved konfirmasjonen som vi lett overser i vår iver etter kreative opplegg og nye arbeidsformer. Konfirmasjonen svarer ikke bare til kirkas behov for å gi de døpte tilbud om undervisning og fellesskap, men det svarer til et menneskelig behov. Det er når vi møter dette menneskelige vi tar konfirmasjonen som folkekirkelig rite på alvor. For det er i menneskers virkelighet evangeliet skal lyde – også på en konfirmasjonsdag.

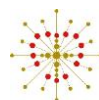
Den store dagen

Jeg husker ikke så mye av min egen konfirmasjonsdag. Enda mindre av opplegget i forkant. Likevel var det en viktig dag for meg og mine. Jeg kunne fornemme det den gangen. Jeg ser det klarere i dag. Det handlet om hele mitt liv, fortid og framtid, dreiet rundt på en dag, 3. juni 1984 i Brumunddal kirke.

Som prest kom det nesten som en over-

raskelse på meg den første konfirmasjons-gudstjenesten: Den ladede stemningen, alle tårene da de hvitklede konfirmantene skred opp kirkegulvet, høytideligheten da én og én konfirmant ble bedt for, lys som ble tent, forventningene og oppmerksomheten da jeg gikk på prekestolen. Fire konfirmasjons-gudstjenester med kirkehuset fylt til siste plass. Det er flere enn på julaften. Jeg lærte noe nytt den gangen: At ingen annen kirkelig handling berører så mange generasjoner på en gang som konfirmasjonen. Det handler ikke bare om konfirmanten. Det handler om konfirmanten *i relasjon til* de andre. I relasjonen til mor og far, til slekt og jevnaldrende, til Gud og kirka og lokalsamfunnet. Vi har så lett for å ensidig fokusere på konfirmantens individuelle motivering og valg. «Konfirmantene skal få velge selv» sies det, eller: «De konfirmerer seg bare for gavenes skyld.» «Målet er å vekke og styrke troens liv som gis i dåpen for at de unge kan leve i menighetens fellesskap», sier kirka.

Men hver gang jeg feirer konfirmasjon i kirka – og da må det være nettopp i kirka – er det noe annet som slår meg. Alle vi som er tilstede kan ane noe av *den store livssammenheng*. Det er konfirmanten som er

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

midtpunktet. For den som er konfirmant kan dette oppleves både skremmende og flott. Det er gjennom han eller henne vi «leser» livet denne dagen. I konfirmanten vår ser vi tida som har gått. Vi blir grepet av vemod og minner, takknemlighet og stolthet, sorg og savn. Men vi ser også inn i framtida med uro og forventning, glede og håp. «Nå er det hans tur til å bli konfirmert», tenker kanskje foreldre og besteforeldre. «Nå er det min tur», tenker kanskje konfirmanten og aner selv noe av den store livssammenhengen mens hun går opp kirkegulvet. Inn i det samme rommet som bærer våre livsfortellinger om fødsel og død, dåp og begravelse, glede og sorg. Våger vi å ta konfirmantene våre inn i dette hellige rommet uten å gjøre oss til? Å bekrefte deres og våre relasjoner på den store dagen, å ta konfirmantene og alle de andre på alvor – og å la oss ane noe av den store livs-sammenhengen i det hellige rommet, det er å la dem ane noe av Gud.

Jeg vil i fortsettelsen av denne artikkelen reflektere litt om konfirmasjonens allmenne grunnlag og hvordan kirka møter dette i sin tenkning om konfirmasjonen.

Behovet for konfirmasjon

Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke vier selve konfirmasjonsdagen liten oppmerksomhet. Og det er bare i den historiske gjennomgangen at konfirmasjonen forstått som livsrite blir nevnt. Det legges her riktignok til at denne siden ved forståelsen av konfirmasjonen fortsatt har sin betydning.¹ Dette, vil jeg si, er en utilstrekkelig tilnærming for å lage en plan for konfirmasjonstida.

Siden 1912 har konfirmasjonen vært frivillig. Men siden den gang har konfirmasjonen faktisk utviklet seg til å bli en viktigere,

større og mer høytidelig festdag for konfirmant og familien. Birgit Hertzberg Johnsen i sin studie om konfirmasjon og tradisjon legger vekt på at dette hang sammen med den generelle velstandsøkningen i samfunnet. Men en viktig medvirkende årsak var også endringen av konfirmasjonens teologiske innhold, påpeker hun.² I 1912 innførte man også en alternativ konfirmasjonsliturgi, og konfirmasjonen gikk fra å være en bekreftelsehandling til en velsignelsehandling. Dette legitimerte utviklingen av konfirmasjonsfesten, som tidligere ikke hadde sømnet seg i forbindelse med det alvorlige løftet konfirmanten skulle gi, og den påfølgende første altergang dagen etter.

Utviklingen har bekreftet dette behovet for konfirmasjonsrite blant ungdom, til tross for at Den norske kirke har opplevd nedgang i antall prosent konfirmerte de siste 20 årene.

Mens dåpsprosenten sank med ca 10% på 70-tallet, og andelen kirkelige vigsler med ca. 20%, holdt konfirmasjonsprosenten seg oppe på over 90% til godt inn på 80-tallet. Da også konfirmasjonen i Den norske kirke har vist synkende oppslutning de siste tjue årene, har flere ungdommer i stedet for blitt «konfirmert» i regi av alternative livssynsorganisasjoner som Human-Etisk Forbund. Også her kan oppleggene i forkant variere, men gjennomgående er det at oppleggene har mindre omfang enn i Den norske kirke, og temaene som tas opp er i enda større grad tradisjonelt lærestoff fra skolens læreplan. Det er neppe oppleggenes alternative innhold som er utslagsgivende for oppslutningen, men behovet for en «konfirmasjon» for dem som ikke kan identifisere seg med kirkas livsforståelse.

Noen stiller spørsmål ved konfirmantenes alder, i dag legges konfirmasjonen til 9. skoleår. Noen vil ha den tidligere, når de

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

kanskje er mer mottakelige, mer åpne og mindre kritiske. Andre vil ha konfirmasjonen senere, når konfirmantene er enda mer selvstendige og reflekterte. De første vektlegger bevisstgjøring gjennom oppdragelse og aktivisering. De andre vil bevisstgjøre gjennom rasjonell tenkning og personlig stillingstagen. Men ser man konfirmasjonen som *identitetsrite*, kunne man ikke ha valgt et bedre tidspunkt enn 15 år. Tar vi utgangspunkt i konfirmanten selv, er det nettopp i denne alderen spørsmålet etter identitet dukker opp med ekstra tyngde. Hvem er jeg, og hvor hører jeg til? Hvor kommer jeg fra, og hvor går jeg? Og der man før henvendte seg til mor eller far, søker man svarene like gjerne andre steder. Mange opplever det som ei forvirrende tid. Akkurat da er det behov for konfirmasjonen som identitetsskapende rite som setter livet inn i den store livssammenheng.

Konfirmasjon som kasualia

Det er et grunnleggende trekk ved Jesu forkynnelse at den tales inn i menneskers liv i en spesiell kontekst og situasjon. Jesusfortellingene er konkrete møter med mennesker i glede og sorg, i velstand og nød. Men som forkynnelse og evangelium har det relevans og betydning for langt flere. Evangeliet er evangelium – godt budskap – der det taler sant til menneskers liv og erfaringer, og skaper tro og håp. Slik er også kirkas oppdrag i verden. Ut fra evangeliet har kirka noe å si om det å være menneske nå, men da må den forholde seg til de allmenne livserfaringer.

Sevat Lappegard oppsummerer i sin artikkel om Kristi realpresens i forkynnelsen at «evangeliets forkynnelse i en folkekirkelig sammenheng [da] vil ha med gjenkjen-

ning å gjøre. Det går på de mellommenneskelige relasjoner som opplevelse av vennskap, fellesskap, kjærlighet og tap av dette, barmhjertighet og rettferdighet. Det går på livsprosesser (...) Det går på opplevelse av det ytre rom (...). Det er dette som må gjenkjennes i evangelieforkynnelsen. Gjenkjennelsen er dobbel: Den er til glede, trøst, frigjøring og oppreisning. Og den er til avdekking og kritikk.»³

Likevel har vi i vår gudstjenestetradisjon og forkynnelse hatt et ambivalent forhold til det menneskelige liv som både utgangspunkt og samtidig mål for evangeliet. Selv i våre kasualia har dette blitt stemoderlig behandlet. Menneskers situasjon har til nød kunnet blitt brukt som et innledende memento, eller aktualiserende åpning, før «det egentlige» ble formidlet: utleggelsen av bibelteksten og kirkas lære, mer eller mindre uavhengig av konteksten. Det skjedde i så måte en liten revolusjon med det nye gravferdsritualet, der man endelig tar høyde for at det er mennesker i sorg som samles, og at det som samler dem, er erfaringen av at et liv er til ende. Slik er det også å håpe på at det nye ritualet for barnedåp som vi venter på endelig kan ta opp i seg det faktum at et menneske er født, å møte menneskers erfaring av fødsel, undring, glede, takknemlighet, uro og håp. For når vi forkynner frelsen i dåpen – hva vi frelles fra og hva vi frelles til – må ikke dette løsrives fra det liv den dømte lever. Skapelsestroen og frelsestroen er ikke konkurrenter, men hører sammen. Og troen skal ikke løsrives fra livet.

Den svenske teologen Martin Modéus kaller slike ytre utløsende faktorer som gjør riten «nødvendig» for *causa*. Den første og primære oppgaven er å forstå hva som er *causa*, hva som er den ytterste årsaken til hendelsen. Uten den ville det ikke finnes noen anledning for en rite.⁴ Også konfirma-

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

sjonen har en slik allmenn og bevegende årsak som evangeliet tales inn i.

Det allmenne utgangspunktet for konfirmasjonen

Konfirmasjonen som ble innført i 1736 kom også til å ivareta en sivil funksjon, den markerte overgangen fra barn til voksen. Helt konkret kom dette til uttrykk i de rettigheter man fikk som konfirmert, og at mange gikk ut i arbeidslivet og kanskje flyttet hjemmefra. Man endret også klesdrakt, frisyre, tiltaleform osv. Slik er det ikke lenger. Hertzberg Johnsen hevder likevel at jo mer flytende og uklar overgangen fra barn til ungdom til voksen blir, desto større vil behovet være for å stadfeste en klar og felles skillelinje. Konfirmasjonen kan sies å kanalisere alle disse overgangene til en bestemt begivenhet. Den markerer at fra nå av er barndommen avsluttet.⁵ Denne følelse tror jeg kommer sterkest til uttrykk hos de eldre generasjoner, som har et annet tidsperspektiv enn konfirmantene.

I dag blir de aller fleste konfirmert når de går i 9. klasse. Det er ungdommer som i de aller fleste tilfeller bor hjemme, og som vil bo hjemme enda noen år. Selv om man formelt ikke endrer status fra barn til voksen i konfirmasjonen, er det jo dette vi markerer. Gutten får kanskje sin første dress. Jentene som ofte er mer ferdigvokste får bunad eller kjole. Man innbyr til selskap som mer ligner voksenselskap enn barnebursdag. Konfirmanten inntar den voksnes rolle – dog sittende mellom mor og far. Måltidet ligner et bryllup eller 50-årsdag, med servering, taler og sanger. Gaver, og gjerne penger, gjør konfirmantene litt mer økonomisk selvstendige, i alle fall for en liten stund.

Hertzberg Johnsen påpeker: «Behovet

for å avholde en familiefest ved en slik anledning synes å øke i dagens samfunn. Familiebånd og slektsfølelse trues av moderne boformer og flytting. En konfirmasjon kan være en kjærkommen anledning til å samle slekten og styrke forbindelsene og samhørighet. I ei tid hvor stadig flere avstår fra å feire bryllup, eller overhode å inngå ekteskap, kan nettopp konfirmasjonen bli foreldrenes eneste anledning til å holde en fest for sine barn.»⁶

Nå vet vi at vanskelige relasjoner kan føles ekstra utfordrende på en slik dag. Det er også en virkelighet evangeliet skal forkynnes inn i. Det kan få stå som et lite vitnesbyrd det konfirmantjenta sa dagen før dagen, da vi øvde i kirka. Mor og far hadde skilt lag noen år tidligere, og familien bodde spredt. Mellom kappeprøving og fotografering spurte jeg om hun gledet seg til morgendagen, og jeg foreslo både gaver og middag og gudstjeneste. Da så hun opp med forventning og sa: «Jeg gleder meg, for da skal alle i familien min være sammen.» Jeg vet ikke hvordan det gikk, men det sa noe om forventninger og betydning.

Om sammenhengen mellom fortid og framtid blir ekstra sterk og tydelig for de eldre generasjonene på selve konfirmasjonsdagen, så er jo dette en prosess som vokser fram og tydeliggjøres også for mange ungdommer nettopp i denne tida de er konfirmanter. Det å oppdage sin fortid på en ny måte, slik man gjerne gjør i begynnelsen av tenårene, gir også en ny oppdagelse av sin egen framtid. Mange relasjoner blir satt på prøve i denne tida. Ungdommer kan stille spørsmålstegn ved det som er, og stiller dermed spørsmålstegn ved det som skal komme. Livets tvetydighet kommer tydeligere til uttrykk. Og selv om det kan dreie seg om ganske trivielle ting som mobiltelefoner, joggesko, fritidsaktiviteter, ferie-

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

planer og friminuttet på skolen – så er dette samtidig snakk om de store spørsmål som identitet, kjærlighet, vennskap, tillit, tro osv. Konfirmasjonstid og konfirmasjonsdag er kirkas gave inn i denne virkeligheten.

Konfirmasjonstid og konfirmasjonsdag

Konfirmasjonstid og konfirmasjonsdag må sees i sammenheng. Konfirmasjonstida bør være en forberedelse til Den store dagen, hvor livserfaringene og trossymbolene holdes sammen for oss i kirkas rom og ritual. Ikke bare med tanke på konfirmasjonsdagen, men med tanke på alle dager som måtte komme. Dette er konfirmasjonstidas unike og store pedagogiske mulighet.

Skolen har ti-årig systematisk kunnskapsformidling i Kristendom, religion og livssyn (KRL). Med den økende satsningen på kirkas trosopplæring, vil barn og unge møte kirke og kristentro i ulike aldersfaser i lokalmenigheten. Hjem og familie vil alltid være viktige tradisjonsformidlere og forbilder. Og noen deltar kanskje også i fritidsaktiviteter som på en spesiell måte knyttes til kristen tro og fellesskap. Konfirmasjonstida står likevel i en helt spesiell posisjon, der hvor man gjennom et helt skoleår regelmessig møtes til samvær og gudstjenester. Det er i kirkerommet og det som skjer der at livets mysterier og troens mysterier møtes på en helt spesiell måte i vår kirke.

I ei folkekirke er det viktigste sosiologiske kjennetegnet sammenfattet i begrepet *tilhørighet* («belonging»). Sevat Lappégard er den i vår kontekst som tydeligst har påpekt dette. Han understreker at *tilhørighet* er et svært vidt begrep som omfatter totaliteten av en livssituasjon og de sosiale relasjoner som det «hører til i». Slike mellommenneskelige relasjoner, som kjærlighet, vennskap,

hat, ufred, fred, tilgivelse, barmhjertighet osv. er virkelige, reelle faktorer i en sosial sammenheng, men de er alle ikke-objektive og ikke eksakte. De kan bare gripes ved hjelp av symboler og ritualer. «Det er disse symbolene og ritualene som bestemmer et menneskes tilhørighet. Symbolene og ritualene tolker, gir mening til livssituasjonen. Det er religionens oppgave i et samfunn å skape, holde ved like og nyskape symbolene og ritualene. Religionens oppgave er å gi livstolkning, slik at tilhørigheten kan bli meningsfull», sier han.⁷

Konfirmantopplegget i Elverum er et opplegg formet etter en konsekvent folkekirkestrategi. Det har som mål å skape tilhørighet og gjenkjennelse til kirkas rom og ritualer. Det er konsentrert omkring tre hovedarbeidsmåter: søndagens gudstjeneste, undervisningssamvær og «pilegrimstur» til Nidarosdomen. I hver gudstjeneste medvirker fire til åtte konfirmanter som ministranter. I timen før gudstjenesten øver de og samtaler med presten. I gudstjenesten deltar de med praktiske oppgaver og assisterer presten, noe som styrker gudstjenesteopplevelsen både for dem selv og resten av menigheten. Det handler om å lære gjennom å gjøre.

I undervisningssamværene blir vi kjent med gudstjenesten og de kirkelige handlingene, med kirkerommet og symbolene, og det kirka står for og bygger på: Jesu liv og kjærlighet. Aller helst er vi i kirkerommet, som mange steder er den beste læreboka. Alle har gjort undersøkelser om sin egen historie og barndom, noen har limt inn bilder i permen. Rundt døpefonten gjenopplever vi dåpen, samtaler om vannet som element og symbol, og reflekterer over betydningen av tilhørighet. Ved alteret utspilles nattverden, hvor vi deler brød og vin og fellesskap. I kirkeskipet presenteres Jesusfortellingene

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

som vi tolker gjennom ulike aktiviteter. Vi utfordres til ansvar for andre, og vi gjør oss tanker om framtida og tenner lys og deler drømmer. Fra kapellet henter konfirmantene inn ei kiste, riktignok tom, og vi gjør i stand kirkerommet med stort alvor, slik det er i en gravferd. På kirkegården finner konfirmantene sin egen families graver, vi går på jakt etter inskripsjoner og symboler. Det er mange tanker, erfaringer og spørsmål som dukker opp underveis. Her er rom for dette. Konfirmasjonen blir en øvelse i rituell kompetanse. Og gjennom praktisk øving, samtaler og stillhet settes livets gleder og sorger inn i trossymbolenes grensesprengende virkelighet.

Nidarosdomen er en overveldende opplevelse for konfirmantene. Både rommet og gudstjenesten gjør tydelig inntrykk. Her settes vår lokale kirketilhørighet inn i den nasjonale og verdensvide kirke. Å være på reise sammen er både lærerikt og fellesskapsdannende. Å knytte reisen til kirka og gudstjenesten, forsterker denne følelse av identitet og tilhørighet, av livet mitt her og nå og kirka som rom for det samme livet.

Det er denne livstolkingsprosessen som er både konfirmasjonstidas og konfirmasjonsdagens fremste oppgave. Denne «opplæringen» handler om sosialisering inn i kirkas gudstjeneste og tradisjoner, men der konfirmantene og deres liv samtidig er subjekter. Denne modellen skiller seg fra, og er et alternativ til «fritidskristendom-modellen», som først og fremst vektlegger de kristelige aktivitetene. Det oppfordres gjerne i konfirmantarbeidet til å ta utgangspunkt i de kristelige aktiviteter og fellesskap som finnes lokalt på stedet. Utgangspunktet burde heller være livet slik det møter oss lokalt på stedet. Evangeliets mål er å forkynne troen inn i det samme livet, så det kan høres og gi mening.

Folkekirkas arena er ikke først og fremst en fritidssektor i våre liv. Kirka er ikke en aktivitet folk deltar i fordi det er interessant, sunt eller morsomt. Kirka berører folk på hovedarenaene i deres liv.⁸ Og konfirmasjonstida og konfirmasjonsdagen gir rom på en helt spesiell måte for tilhørighet og livstolkning, både for konfirmanten og for konfirmantens familie.

Konfirmasjonsgudstjenesten

Mens kirka står i fare for å degradere konfirmasjonsdagen til bare en avslutningsmarkering av konfirmasjonstida, tror jeg forventningene til og betydningen av dagen hos konfirmanter og familie er mye større. Det er en høytidsdag. Det er en festdag. Det er en hellig dag.

Å gjenskape noe av den interne stemningen fra konfirmantturen eller vise fram mer eller mindre vellykkede opptrinn fra konfirmasjonstida som en slags elevaften svarer ikke til det allmenne utgangspunktet som er beskrevet ovenfor. Velmenende prester og kateketer som ensidig fokuserer på ungdommene, gjennom en siste formaning eller «pep-talk», og som ikke har øye for dagens doble følelser og bestemor på bakerste benk, overser ritens betydning av å inkludere ungdommene i «den store livssammenheng». Det innebærer et perspektiv av fortid og framtid de eldre kan se med egne øyne og konfirmantene så vidt har oppdaget og begynner å ane.

Vår nåværende konfirmasjonsliturgi sier at fram til preken holdes denne gudstjenesten som høymesse på vedkommende søndag. Det er også foreslått alternative tekster, der dagens tekst synes mindre egnet. Det er et poeng at også denne gudstjenesten er gjenkjennelig for konfirmantene og alle de

---

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

andre. Det vil si at den følger gudstjenestens skjema og at salmene er kjent for flest mulig og helst brukt i konfirmanntida. Det betyr også at konfirmanter og familie kan gjenkjenne ordene som blir sagt som relevante inn i denne spesielle situasjonen. Tekster, bønner, preken og hilsen taler på en slik dag inn i en helt spesiell livssituasjon. Den kan selvsagt variere fra person til person, men det er inn i denne virkelighet evangeliet høres, og vi har en oppgave i å sette ord på og hjelpe og tolke dette livet.

Dette gir en ekstra utfordring til predikanten. Men også liturgien skal svare til dette. Derfor trengs det en ny liturgi for konfirmasjonsdagen som ivaretar disse perspektivene. I Elverum har vi arbeidet med helhet og formuleringer. Den høytidelige inngangsprosjesjonen må møtes av inngangord som uttrykker glede og takknemlighet. «Dette er dagen som Herren har gjort!» I stedet for den individualistiske og botspregede syndsbejennelsen som blir helt malplassert her, ber vi en takkbønn for dagen: «Evide Gud, du har vist din godhet mot oss gjennom slekt etter slekt. Takk for denne dagen. Takk for ungdommene våre og for den tida du har gitt oss å dele livet sammen. Takk for kirka der vi hører til, der du møter oss med nåde, trøst og håp. La oss alltid forbli i din kjærlighet sammen med dem du har gitt oss.»

Dåpspåkinnelsen er et sentralt ledd i konfirmasjonsgudstjenesten. Som innledning til trosbejennelsen sier vi: «Kjære menighet. Da vi ble døpt, rørte Gud ved våre liv. Han tok i mot oss som sine barn og gav oss alle å høre til i sin kristne kirke. Vi ble kalt til å leve et liv i kjærlighet med Jesus Kristus som vårt forbilde, vår trøst og vårt håp i alle ting. La oss bejenne...».

Bønnen for konfirmanntene har det blitt arbeidet lenge med i vår menighet. Dagens bønn får meg til å tenke på Landstads re-

viderte salmebok når den i sakregisteret skal henvise til salmer som har med verden å gjøre. Da står det: Verden: forgjengelig, ond, skuffende, farlig. Det er en begredelig verden de skal ut i, i følge forbønnen. Vi har forsøkt oss på en trinitarisk bønn som ivaretar både livets muligheter og drømmer, håp og trøst også i motgang, nederlag og død, og motiver som forsoning, nåde og frihet. Men det viktigste grepet har kanskje vært å formulere en bønn for konfirmanntene hvor man samtidig ber *med* konfirmanntene, slik at de blir subjekt i det livet som skal leves. Også avslutningsordene er reformulert med tanke på konfirmasjonstidas opplegg, følelser til dagen, samt tilhørighet til kirka og håp for framtida.

Nemnd for gudstjenesteliv lagde alternative bønner for den enkelte konfirmitant i 2002. Disse imøtekommer langt på vei de innvendinger som var blitt reist, at bønnene for den enkelte konfirmitant i alterboka for ensidig fokuserte på dåpens fortidighet på den ene side, og den evige frelse/liv en gang langt der framme, på den andre side. Når ny ordning for søndagens hovedgudstjeneste forhåpentligvis blir vedtatt i 2009, kan vi vel også forvente at arbeidet med konfirmasjonsliturgien videreføres i tråd med den nye liturgien.

For at gudstjenesten skal være gjenkjennelig ytre sett, har vi foreløpig ikke endret radikalt på liturgiens struktur. Men vi har vektlagt høytidlighet og fest, alvor og glede. Alle konfirmanter møter dagen før i kirka hvor vi «øver» på konfirmasjonsgudstjenesten, repeterer salmer og liturgi. Og heldige er vi som har et flott kirkekor som stiller opp på alle fire gudstjenestene og forsterker dagens karakter gjennom prosjesjonsmusikk og korsang. Målet er å møte de forventninger som er knyttet til dagen, og la evangeliet lyde inn i denne virkeligheten.

Dette dokumentet er hentet fra ressursbanken.no (Den norske kirke) og kan brukes fritt til ikke-kommersielle formål.

Konfirmasjonen som folkekirkelig rite

Det avgjørende for konfirmasjonen som folkekirkelig rite er ikke oppslutningen, selv om bred deltakelse vil bekrefte det folkekirkelige aspektet. Det avgjørende er heller ikke koselige, kreative eller spennende opplegg, selv om kulturell åpenhet og kontekstualisering vil bekrefte folks liv og identitet også i kirka. Folkekirke brukes ofte om en kvantitativ størrelse, som uttrykk for majoritetskirka, eller en kirke med «folkelig» uttrykksform, lav terskel og bred appell. Ingenting galt om det. Men viktigere er de kvalitative kjennetegn. Det avgjørende for konfirmasjonen som folkekirkelig rite er derfor nærheten mellom livet og troen.

I ei folkekirke næres troen av de symbolene som er knyttet til livets grunnhendelser. Det er slike som døpefonten, alteret, prekestolen, kirkerommet, korset, salmeboka, Bibelen osv. Disse symbolene har relevans i den grad de er relatert til menneskers allmenne livserfaringer.

Målet med konfirmasjonen i folkekirka bør være å knytte livets grunnhendelser til troens grunnreferanser. At våre liv i hverdag og fest blir bekreftet, utfordret, berørt og bevart gjennom møte med det hellige.⁹ Det er noe som skjer uten at vi kan sette ord på alle våre følelser og tanker. Dette er en hendelse i konfirmantens, familiens og lokalsamfunnets liv som er av kollektiv betydning. Kirka sliter noen steder med oppslutning om konfirmasjonen. Andre strever med form og kommunikasjon i konfirmasjonstida og på selve konfirmasjonsgudstjenesten. Kanskje har man glemt hva de kom hit for? Det var for å bli konfirmert: styrket, stadfestet og bekreftet i livet og troen som holdes sammen i «den store livssammenhengen» på «Den store dagen».

Noter

- 1 Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke. Kirkerådet 1998 s.9
- 2 Johnsen, Birgit Hertzberg: *Den store dagen. Konfirmasjon og tradisjon*. Grøndahl 1985, s.101
- 3 Lappegard, Sevat: «Kristi realpresens»; i S. Hjelde (red.) m.fl.: *Mennesket, kulturen, samfunnet. Festskrift til Tor Aukrust*, Oslo 2001, s. 186.
- 4 Modéus, Martin: *Gudstjensten som rit*. Leiturgiaforedrag 2005, s. 2.
- 5 Johnsen, Birgit Hertzberg, s. 167.
- 6 Ibid. s. 167.
- 7 Lappegard, Sevat, s. 185.
- 8 Danbolt, Lars: «Menighetsutvikling i folkekirka» i *Halvårsskrift for Praktisk Teologi* 1/2003, s.34.
- 9 Ibid. s.34.

*Ole Kristian Bonden er
sokneprest i Elverum
ole.kristian.bonden@elverum.kirka.no*

